

AYLLUPURA KAMACHINAKUY TUPACHINAMANTA

KAWSAQKUNAMAN TUPAQ AYLLU YACHAYKUNA

Chay ayllu yachaykunaqa unay pachamantaraq kawsaq yachaykunam, ñawpa ayllu runakunap yachachiwasqanchik saqiwasqanchik yachaykunam, ichaqa Pacha Mamapi Iliw kawsaqkunawan kуска kallpanchasqanchik yachaykunam.

Chay Iliw kawsaqkunawan tupa ayllu yachaykunaqa huk kamachikuy Ley nisqa sayapakusqanmi. Chay Leymi 27811 yupayniyuq, sutintaqmi kastilla simipi: "Ley que establece el régimen de protección de los conocimientos colectivos de los pueblos indígenas vinculados a los recursos biológicos" nisqa.

AYLLU YACHAYKUNAWAN QULLQICHANANKUPAQ APAQKUNAWAN RIMANAKUNAPAQ, IMATATAQ AYLLU RUNAKUNA RURANANCHIK

Wakin ayllu runa masinchikwan willarinakunanchik icha paykunapas fiuqanchikhina chay yachayniyuq kachkanku, chaymahina paykunapas apunkunatapas imapi ifiisqankunatapas qawarinankupaq.

AYLLUPI WARMIKUNAPAS KAMACHINAKUYMANQA YAYKUNANKUM

Ayllunchikpi warmikunam aswanqa ayllu yachaykunataqa tukuy ñawraq yachaykunataqa allin waqaychayta yachanku; chayraykum kamachinakuykunaman, huñunakuypi rimanakuykunaman yaykunanku.

IMATAQ AYLLU RUNAPURA MANA ALLINPI APANAKUYRI

Ayllu runakuna kikin ayllu yachayninkuna qullqichanankupaq mana acuerdoman aypasqankum. Kanmanmi huk ayllu qullqichaq empresawan rimanakunman, wakin ayllukunaq qipanpi, manataq yachankumanchu; chaymi awqanakuy kanman.

AYLLU KAMACHIKUY DERECHO CONSUEUDINARIO NISQA AYLLUPURA CHUYANCHANAPAQ

Derecho consuetudinario nisqaqa ayllunchik ukupi ima sasachakuykuna chuyanchanapaq kamachikuykunam. Chay ukupim ayllunchikqa unay pachamantaraq kawsakun, chaymanhinam runapas tiyayta yachan.

IMAYNATAQ AYLLU KAMACHIKUY DERECHO CONSUEUDINARIO NISQA:

- Ayllu runap kaqninmi, runap sunqunpi sapichakuqmi, llapa runa ayllupi allin kawsaypi tiyananpaq kamachikuymi.
- Ayllu kamachikuyqa ayllup kikin chakusqanmi, chayraykum wakin llaqtapas ayllupas riqsiwanchik.
- Chay ayllu kamachikuyqa manaraq kay Estado kachkaptinraqmi rukurimurqan, hinaspapas allinchakunmanmi kawsay risqanmanhina.
- Ayllu runap riqsisqanmi, hinallataq wakin runa masinwanpas riqsisqanta tupachillantaqmi.
- Hinallataq, sapanka ayllu runapapas kallanmanmi ayllu kamachikuyninqa.
- Ayllu kamachikuytaqa Estadopas riqsinmi, ichaqa kan Perú suyupipas wakin hawa suyukunapipas derechos humanos nisqawan tupanakusqan kanan.

SASACHAKUY KAPTIN CHUYANCHANAPAQ

Ayllu runa ukupi mana allin chayasqa acuerdo kaptinqa, derecho consuetudinario nisqa kamachikuymahinam rurana, mana chayqa ayllup riqsisqan umalliqkunata mañakuna. Hinaspapas ayllukunap mama organizaciontapas mañakullankumantaq.

Wakin sasachakuykunataqa kaykinata chuyanchasullanmantaq:

- Ayllupura mana acuerdo kaptinqa, chaymanta, manataq kamachikuyninkupas tupanchu chayqa suyupi Perú mama suyupi ayllu runakupaq organizaciontam mañakuchwan.
- Ayllu runap ukunpi iskay comunidaskuna mana acuerdoman chayanqakuchu chayqa, llaqtapipas suyupipas ayllu runakunap organizaciontam chuyanchay yanapawananchikpaq mañakuchwan.
- Kikin comunidad ukupi mana acuerdoman chayaptinkupas, ayllu umalliqtam mañakuna, payqa estatutomahina, ayllu kamachikuy yachayninwan sasachakuyta paskarinman.
- Chay sasachakuykuna chuyanchasqataqa aktapim qillqasqa churana.

AYLLUKUNAP DERECHO CONSUEUDINARIO NISQAQA KAY KAMACHIKUYKUNA UKUPIM TARIKUN:

- Convenio 169 de la OIT sobre Pueblos Indígenas y Tribales en Países Independientes nisqa
- Ayllu runakunapaq Ayllu llaqtakunapaq Declaración de las Naciones Unidas sobre los Derechos nisqa.
- Declaración Americana sobre los Derechos de los Pueblos Indígenas nisqa.
- Mama Ley Constitución Política del PERÚ NISQA.

Colaboradores: